

**Arnoldi Corvini â Belderen, Batavi, Jcti quondam
Consummatissimi, Consilarii Electoralis & Professoris
Moguntini Publici, &c. Tractatus Geminus De Personis
Atque Beneficiis Ecclesiasticis Sive ...**

opus posthumum, diu desideratum, nunc demum excusum, & indice
locupletissimo instructum

De personis ecclesiasticis

Corvinus van Beldern, Arnold

Francofurti ad Moenum, 1708

VD18 10184902

De Summo Pontifice. Tit. 3

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62002](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62002)

TITULUS III.

De Summo Pontifice.

SUMMARI A.

1. Pontifex Episcoporum summus cur.	8. An labi possit in heresim.
2. Primatum D. Petro fuisse concessum probatur.	9. Nullus adhuc incidit.
3. In eo Romanos Pontifices successisse probatur ex Concilio.	10. Nullus Fidei articulos judicat solus.
4. Ex Sanctis Patribus.	11. In judicando juris ordinem servat.
5. Papatus an sit Juris Divini.	12. Juris, etiam Divini, interpretatio competit Ei.
6. Quae Summi Pontificis potestas.	13. A duabus Cardinalium partibus Electo nulla, nisi heresis, obstat exceptio.
7. An major Concilio Generali.	14. Ut è numero Cardinalium eligatur, an necesse.

IN Episcoporum Ordine & Summus censetur Pontifex. I
 Dicitur Summus; utpote qui D. Petri (Cui Ecclesie totius primatum concessit Christus; ut docet Sacra Scriptura, eam sequentes Sancti Patres & Imp. Justinianus) est Successor.

B. Petri Primatum esse institutum à Christo, sacre Scripturæ probant loca plura; præcipuè duo, in quorum promittitur altero, in altero exhibetur. 2

Primum est; *Matth. 16.* ubi legimus sic: *Tu es Petrus, & super hanc petram adificabo, Ecclesiam meam, & tibi dabo claves Regni caelorum, & quodcumq; ligaveris super terram, erit ligatum & in caelis, & quodcumq; solveris super terram, erit solutum & in caelis.*

Ubi *Petra* non significat, (ut vult Calvinus *lib. 4. Inst. cap. 6. §. 6.*) Christum, sed *Petrum*, id est, personam illam quae dicebatur *Petrus*: non ut persona erat particularis, sed ut *Pastor* & *Ecclesiae caput*: ut probant *Origenes, homil. 5. in cod. S. Athanasius, in epist. ad Felic. S. Basilii, lib. 2. de Eunom. S. Gregorius Nazianzenus, in orat. de moderat. servand. in disput. S. Epiphanius, in Ancorato, D. Chrysofomus, homil. 55. in Matth. D. Ambrosius, serm. 47. D. Hieronymus, in c. 16. Matth. & in epist. ad Damas. Cyrillus, lib. 2. cap. 2. in Joan. Tertullianus, lib. de praescription. D. Cyprianus, in epist. ad Quintum, D. Hilarius, in cap. 16. Matth. D. Augustinus, in Psalm. contra partem Donati: & serm. 15. de Sanctis, aliique Patres Sancti.*

Alterum est, *Joan. 21.* ubi verba habentur haec; *Simon Joannes pascere oves meas. Pascere*, id est, *Age Pastorem, Rege*, ut docent *Chrysofomus lib. 2. de Sacerdot. Augustinus in Joann. 21. Oves meas*; id est, *totum meum ovile*: ut probant *Epiphanius, in Ancorato, D. Chrysofomus, in Joann. 21. D. Ambrosius, in cap. ult. Lucae, S. Leo, serm. 3. de assumpti. sua ad Pontificat. D. Gregorius 4. epist. 32. Theophylactus in cap. ult. Joann. D. Bernardus, lib. 2. de considerat.*

D. Petrum in *Apostolos* vel in *Ecclesiam* habuisse *Primum* (Quod proprium *Antichristi* esse notum, dicunt *Magdeburgenses, cent. 1. lib. 2. cap. 7. colum. 527.*) *Sancti Patres*, & qui ante vel tempore *D. Hieronymi* (Quibus adhuc veram *Ecclesiam* faciem durasse fatetur *Calvinus lib. 4. Inst. cap. 7. §. 3.*) & qui vixerunt post illud, probant.

Dicit enim *Origenes, in cap. 6. ad Roman. Petro cum summa rerum de pascendis ovibus contradicetur, & super Ipsum velut supra Petrum fundaretur Ecclesia, nullius confessio virtutis ab Eo, nisi caritatis exigitur.* *S. Basilii, serm. de Judic. DEI*, loquens de *S. Petro*, ait; *Ille Beatus qui ceteris praelatus Discipulis fuit, cui claves Regni caelestis commissa. &c.* *D. Nazianzenus, orat. de moderat. in disput. habend. inquit; Vides quem admodum ex Christi discipulis, magnis utiq; & excelsis atq; electione dignis;*

Hic

Hic Petra vocetur, atq; Ecclesia fundamenta fidei sua credita habeat, ac reliqui Discipuli posthaberi se tranquillo animo ferant. S. Epiphanius, *haeres. 21.* inquit; *Petrum elegit, ut Dux esset Discipulorum.* Cyrillus Alexandrinus *lib. 12. in Joann. cap. 64.* ait; *Ut Princeps caputq; ceterorum primus exclamat; Tu es Christus Filius DEI vivi.*

Quae etiam confirmant, D. Chrysostomus, *homil. 55. in Matth. D. Augustinus, lib. 2. de Baptismo, cap. 1. D. Cyprianus, de unit. Eccles. Maximus, in 3. serm. de Apostolis. Optatus, lib. 2. contra Parmenion. D. Ambrosius, in cap. ult. Lucae & cap. 1. 2. epist. 2. ad Corinth. D. Hieronymus, lib. 1. in Iovinian.*

Quo in Primatu D. Petri successisse Pontificem Romanum frustra negant haeretici hodierni. Refelluntur per Concilia Generalia, & per Sanctos Patres; Ibique Concilium Nicanum, *can. 6. relas. in can. 6. mos antiquus. dist. 65.* ait; *Mos antiquus perduret in Aegypto, vel Lybia & Pentapoli, ut Alexandrinus Episcopus harum omnium habeat potestatem, quoniam quidem Episcopo Romano parilis mos est; id est, Alexandrino Episcopo eas regendas committere consuevit; Secundum Concilium Generale in epist. ad Damasum, quae apud Theodoret. extat lib. 5. histor. cap. 9.* dicit; *Se apud Urbem Constantinopolim convenisse, ex mandato literarum Pontificis, per Imperatorem ad se missarunt. Et fatentur ibidem Romanam Ecclesiam esse caput, se autem membra. Tertium Concilium, ut est apud Eusebium lib. 1. histor. cap. 4.* dicit; *Se deponere Nestorium ex mandato literarum Caestini Papae Romani. Concilium Chalcedonense, in epist. ad Leon. inquit; Et post haec omnia insuper & contra ipsum, cui vinea custodia à Salvatore commissa est, extendit insantiam; id est, contra tuam quoq; Apostolicam sanctitatem. Synodus Constantinopolitana, quae ante Synodum quintam congregata est in Antimi causa; act. 4. per Patriarcham Menam Concilii Praesidem ita loquitur; Nos Apostolicam Sedem sequimur, & obedimus, & Ipsius communicatores communicatores habemus, & condemnatos ab Ipsa, & Nos condemnamus. Synodus septima art. 2. recipit & probat Adriani ad Tharatum epistolam, in qua habentur; Cujus Sedes, totum in terrarum Orbem principatum obtinens, lucet omniumq; Ecclesiarum DEI caput existit; & Concilium Lateranense, sub Innocentio III. cap. 5. inquit; Romana Ecclesia, disponente Domino*

Domino, super omnes alias ordinaria potestatis obtinet Principatum, utpote Mater uniuersarum Christi fidelium & Magistra; &c.

- 4 Confirmant hæc Sancti Patres. Irenæus, lib. 3. cap. 3. dicit; Ad hanc Ecclesiam (loquitur de Romana) propter potentiorē principalem, necesse est omnem conuenire Ecclesiam; &c. Epiphanius heres. 48. inquit; Ursinus & Valens (qui erant Episcopi) penitentiam agentes, una cum libellis profecti sunt ad B. Julium Romanum Episcopum pro ratione reddenda de suo errore ac delicto. Idem testatur Athanasius, in secunda Apologia. Basilius, in epist. 52. ad Athanasium Romano Pontifici auctoritatem visitandi Ecclesias Orientis, & ex auctoritate decreta faciendi, ac concilia generalia rescindendi, tribuit. Gregorius Nazianzenus, in carm. de vita sua; dicit; Romanam Ecclesiam semper conseruasse veram de DEO sententiam; ut decet Urbem, quæ toti Orbi præsidet. Cyrillus in libro Theauri; (ur citatur à D. Thoma in lib. contra Græcos) inquit; Petro omnes Jure Divino caput inclinant, & Primates mundi tanquam ipsi Domino Jesu obediunt. Cyprianus lib. 1. epist. 3. ad Cornelium ait; Neq̄, enim aliunde hereses abortiæ sunt, aut nata sunt schismata, quam inde, quod Sacerdoti DEI non obtemperatur, nec unus in Ecclesia ad tempus Sacerdos, & ad tempus Judex vice Christi cogitatur; & lib. 1. epist. 8. ad plebem Uniuersa, inquit; DEUS unus est, & Christus unus, & una Ecclesia, & Cathedra una super Petrum Domini voce fundata; &c. Ambrosius, in cap. 3. prima ad Timoth. inquit; Cum totus mundus DEI sit, tamen domus ejus Ecclesia dicitur, cujus hodie Rector est Damasus. Hieronymus in epist. ad Damasum de nomine Hypostasi. Augustinus in epist. 162. & lib. 1. ad Bonifacium. cap. 1. Prosper lib. 2. de vocat. Gent. cap. 6. consentiunt.

- 5 Est ergo Papatus de Jure Divino à Christo constitutus in Persona D. Petri: sicut & potestas Eidem ab Eodem Christo data.

Quod autem sit in persona hujus, vel illius, exceptâ persona D. Petri, non est de Jure Divino, sed ex humana pendet electione. Abb. in quest. 1. incipit Episcopus. colum. 4. in fin. & colum. 5. in princ. num. 9. vers. 6.

- 6 Quid mirum ergo Pontificem Romanum potestatem habere majorem cæteris Episcopis. Imò & ipsis Apostolis; non quoad potestatem

tem Ecclesiasticam, in Orbem totum, eam enim habuere parem; *secund. Matth. ult. & Marci ult. sed quoad extraordinariam. vide Barbof. d. lib. & cap. num. 24. cum seqq.*

Judicat omnes; Est enim Ordinarius Ordinariorum & totius Orbis; Cum ejus territorium sit totus mundus: *can. cuncta per mundum. can. per principalem. 9. qu. 3. Abb. in c. fin. de foro compet. fac. can. omnes. can. Sacrosancta. can. de Constantinopolitana. dist. 22. vide Concil. Trident. sess. 25. de reformat. cap. 2.*

Judicatur à nemine; Nequidem ab Imperatore licet volens; *Abb. in c. Ecclesia S. Mariae. num. 7. & Felin. num. 5. de constitut. Sed à solo DEO; can. Anastasius. dist. 19. Quoniam soli DEO suam tenetur ostendere innocentiam. can. aliorum. can. favor subditorum. can. ipsi sunt. d. c. cuncta per mundum. 9. qu. 3. vide Leon. in Thesauro Ecclesiast. part. 1. cap. 1. num. 9.*

An à Concilio Generali judicari possit; *disputationis est; Affirmant Doctores nonnulli, vel minus æquo in Apostolicam Sedem animo affecti; vel in Magistri verba jurare coacti; Concilio Constantiensi, sess. 4. & Basileensi, sess. 2. nixi. Sed non rectè, secundum sententiam communem. D. Thomas. 2. 2. qu. 105. art. 1. Felin. ad c. 1. num. 24. de constit. aliq. citati ab eo. Primò; Per ea quæ diximus statim. Secundo; per text. in c. 4. de elect. ubi concilia omnia per Romani Pontificis auctoritatem & facta esse & robur accepisse dicuntur; nec sine Ejus confirmatione in iis statuta obligandi habere vim. Unde & Concilia prima à Pontifice postularunt confirmationem, nec ante eam fuere recepta, ut traditio tradit perpetua. Ex quo patet Pontificem Romanum ipso Concilio quantumvis Generali, esse majorem. Nec enim à minori vel pari rectè mutamus auctoritatem. Bald. in l. ult. col. 1. Cod. de legib. Nam, ut est dictum commune; Qui confirmat, potior est eo quod confirmatur. Facit quod habet Abbas ad d. cap. 4. num. 4. Potestatem quidem Papæ & Ecclesiæ toti esse à DEO datam; Papæ tamen tanquam Capiti, Ecclesiæ tanquam corpori; quod ad capitis dispositionem debet moveri; puta in iis quæ sunt Juris Positivi, non quæ fidei: cum non possit Pontifex fidei articulum positivum tollere, aut inducere novum; & sic accipiend. can. sunt quidam. can. contra. 25. qu. 1. Ter-*

F

titiò;

tio; Idem est apertè in Concilio Lateranensi sub Leone X. *sess. 11.* definitum; & Concilii Basileensis decretum revocatum. Nec etiam valet Concilii Constantiensis auctoritas. Cùm non fuerit generale, nec eatenus approbatum: ut docet Bellarm. *tom. 1. controvers. 3. lib. 2. cap. 13. & seqq.*

8 Excipiunt tamen Doctores aliqui causam haresis; propter e. *mandatis. 10. ubi Gloss. in verb. potuissim. 2. qu. 5. & precipue can. si Papa. 6. dist. 40.* Sed an Papa errare possit & labi in haresin disputatur acriter. Cujus disputationis ut fiat dilucidatio, sciendum; vel Pontificem considerari posse tanquam *Judicem supremum* & Universæ Ecclesiæ *Pastorem Universalem* vel tanquam *personam privatam*. Atq; Primo consideratus modo infallibilem habet in definiendis iis, quæ sunt fidei, auctoritatem, ita ut errare non possit publico in fidei iudicio: *D. Thomas. 2. 2. qu. 1. art. 10. & qu. 11. art. 2. ad 3. Cajetan. in apolog. de potest. Papæ part. 2. cap. 13. cum seqq. & alii quos citat Barbosa. d. lib. 1. cap. 2. num. 38. quem vide. & maxime Bellarm. lib. 4. de Roman. Pontif. cap. 3.* Quia cum Salvator Noster *Luc. 22.* dixerit ad Petrum; *Ego oravi pro te, ut non deficiat fides tua;* non locutus fuit ad totam Ecclesiam (ut quidam volunt) Ea enim non potest errare, sed ad Petrum; *fac. Clem. 1. in fin. ibi persona B. Petri. de re judic. & quidem non personaliter* (ut & alii volunt) sed & ad Successores Ejus. *ut declar. Innocent. III. in c. majores. 3. in princ. de baptismo. ibi ad Petri sedem referendas. Vide Bellarm. d. lib. 4. cap. 3. vide Barbosa. d. lib. 1. cap. 2. num. 38. cum seqq.*

Secundo Pontifex consideratus modo (Eo enim, *ut docent Penia in direct. inquisit. par. 2. ad qu. 17. can. 42. vers. rursus. Paulus Grisat. in resp. cath. fidei. verb. Baptismus. num. 44. vers. dico tertio.* modo aliquando respondet.) Eum in Fide errare posse Antiquiores putaverunt Canonistæ, *per text. in d. can. si Papa. dist. 40. & Gloss. in can. à recta. 24. qu. 1. Decian. tract. crimin. lib. 5. cap. 52. num. 2. Covarruv. lib. 1. resolut. variar. cap. 10. num. 12. & Theologi; ut Cajetan. de auctor. Papæ. cap. 9. & in Apolog. p. 2. cap. 13. aliq; apud Barbosa. d. lib. 1. cap. num. 47.* Quorum tamen sententia omninò rejicienda videtur Pighio de *Eccles. Hierarch. lib. 4. cap. 8. Bellarmino d. lib. 4. cap. 6.* Non tamen Machado, *in su. perfetto confess. tom. 2. lib. 4. part. 7. tract. 4. docum. 19. Suarez. de fide*

fide disputat. 10. sect. 6. num. 11. alisq.: Qui putant magis pium & videri posse probabilius, Papam quidem ut personam privatam posse errare ex ignorantia, non tamen ex contumacia. *Sanctarel. de hæres. cap. 31. in init. num. 5. vide etiam Bellarmin. in d. lib. 4. cap. 5.*

Quod tamen magis Christianè, ut dicunt, negant alii, maxime quia Pontificum nullus de facto incidit in hæresin. Licet hoc Hæretici imponant nonnullis: *ut ostendit & refellit Barbosa, dict. lib. 2. & cap. 2. num. 52. cum seqq.*

Pontifex, quæstiones de Fide, & Ecclesiæ causas majores, decido dit Solus. Nam de Apostolicæ Sedis privilegiis judicat Solus; *c. cum venissent. de judic.* Eiusque sententiæ statur contra omnes: *Gloss. in can. in istis dist. 4.* Ea que à nullo retractari potest: *can. patet. cum seqq. 9. qu. 3. can. nemini. 17. qu. 4. nisi Ipse hoc voluerit; can. Apostolica. 35. qu. 9.* Quod approbat, aut reprobat, approbandum aut reprobandum à Nobis: *Gloss. in can. si Romanorum. dist. 19.* In judicando juris tamen servat ordinem; licet, sed ex causa, in quibusdam rebus ad ordinem spectantibus judiciarium possit dispensare: *c. ea que. de sent. & re jud. c. ex parte. de offic. deleg.* Quippe qui jura omnia dicitur habere in pectoris scrinio, & esse supra Jus. *c. 1. de constit. in 6. ubi Lud. Gomez. in 1. notab. Tyraquell. de nobilit. cap. 20. num. 41. & cap. 23. num. 537.*

Quod tamen intelligendum, I. Quoad *dispensationem*; ut super omnes dispensandi facultatem habentes, in pluribus & causis majoribus scripto derogare possit juri, aequitatemque præferre rigori juris. *Gloss. in Extrav. Rem novam. de dolo & contum. in commun. II. Quoad interpretationem*; Interpretari enim potest jura omnia: *Gloss. verb. fallat. in can. præterea. dist. 23.* III. Quoad *correctionem*; Potest enim Legem priorem tollere per posteriorem, etiam nullâ prioris mentione factâ. *c. 1. ubi Gloss. de constit. in 6. Barbosa de Jure Eccles. univ. lib. 1. cap. 2. num. 118. Quem omnino vide.*

Præterea *Pontifex* approbat Concilia & eorum scripta: Synodum generalem congregat: Episcopos electosque transfert; & eorum Sedes mutat: Ipsos deponit: Depositos restituit: cessiones ab Ipsis accipit: Eos, ne cui alii quam Apostolicæ Sedi parere teneantur, eximit: Episcopatus duos unit: unum partitur: vota commutat: illegiti-

legitimos dignitatum reddit capaces: appellationes ad se, mediis
omissis, interpositas admittit: de iis cognoscit: sententias appella-
tioni nulli subiectas fert. *c. 2. de translat. Episc. & c. quod translationem. 4.*
de offic. leg. ubi Gloss. & c. sicut univ. 8. de excess. Pralat.

- 14 Secundum Jus Vetus *eligitur ex corpore Cardinalium: can. oportebat. 3. cum seq. dist. 79.* Jure verò recentiori reperitur decisum, *in c. licet de elect.* ut contra à duabus Cardinalium partibus electum, præter hæresin, aliamve in jure Divino consistentem exceptionem, nulla opponi possit exceptio: *Barbos. d. lib. cap. 1. num. 77.*

Videtur itaque posteriori hoc capitulo, esse canonis priori derogatum: Idque ob schismata & diutinas Sedis vacationes tollendas.

- 15 Verior ergò eorum videtur sententia, qui etiam *non Cardinales* electum verum esse affirmant Pontificem. *ut Bellarm. ad d. can. licet. num. 1. Augustin. Triumph. de elect. Papa. qu. 3. art. 6. Mandos. ad reg. 13. Cancell. qu. 8. num. 23. aliq. allegati à Barbosa d. lib. & cap. num. 56.* Licet is sit Laicus; *Gloss. verb. non Apostolicus. in can. si quis pecunia. dist. 79. Decius in d. c. licet. num. 9. Barbos. d. lib. & cap. num. 78. uxoratus; Archidiacon. in d. c. si quis pecunia. Bonacin. tract. de elect. Pontif. disput. 1. cap. 1. qu. 2. in princ. num. 4. non tamen uxore in vitâ. Abb. in c. constitutus. num. ult. de convers. conjugat. & in c. uxoratus. num. 1. cod.*

TITULUS IV. De Cardinalibus.

SUMMARIA.

1. <i>Cardinales unde dicti.</i>	4. <i>Quis eos citat. & num.</i>
2. <i>Quodnam eorum manus & officium. & n. 16.</i>	9. & 13.
3. <i>Eorum Tituli quid, & qua in eos jurisdictio. & num. 14.</i>	5. <i>Eorum numerus. An definitus.</i>
	6. <i>Eorum Tituli quales & quot.</i>

7. *Eli-*